

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเชิงพรรณนาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลกระทบทางด้านสุขภาพจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ ในบ้านแม่ลาด หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ลาด อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทน จำนวน 132 ราย และการสนทนากลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มเยาวชน ผลการศึกษานำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลการสัมภาษณ์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา พื้นที่ทำการเกษตร ถึงราคาขายต่าง ๆ การเจ็บป่วยของครอบครัว

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ ด้านบริการสุขภาพ และด้านชีวภาพและพันธุกรรม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มในประเด็นที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ ด้านบริการสุขภาพ และด้านชีวภาพและพันธุกรรม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน การทำงานในโรงงานเบียร์ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (n=132)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	45	34.09
หญิง	87	65.91
อายุ		
21-30 ปี	5	3.79
31-40 ปี	19	14.39
41-50 ปี	26	19.70
51-60 ปี	54	40.91
61 ปีขึ้นไป	28	21.21
อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง = 52.72 ปี		
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	25	18.94
ประถมศึกษา	89	67.42
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	6.06
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ เทียบเท่า	5	3.79
อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	2	1.52
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า	3	2.27
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1-2 คน	26	19.70
3-4 คน	59	44.69
5-6 คน	38	28.79
7 คน ขึ้นไป	9	6.82
จำนวนสมาชิกเฉลี่ย = 3.96 คน		

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน การทำงานใน โรงงานเบียร์ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัว (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) (n=132)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		
1-10 ปี	7	5.30
11-20 ปี	5	3.79
21-30 ปี	17	12.88
31-40 ปี	29	21.97
41-50 ปี	26	19.70
51 ปีขึ้นไป	48	36.36
ระยะเวลาเฉลี่ยที่อาศัยในหมู่บ้าน = 43.63 ปี		
การทำงานในโรงงานเบียร์ของกลุ่มตัวอย่าง		
ทำ	2	1.52
ไม่ทำ	130	98.48
การทำงานในโรงงานเบียร์ของสมาชิกในครอบครัว		
ทำ	20	15.15
ไม่ทำ	112	84.85

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 65.91 เพศชายคิดเป็น ร้อยละ 34.09 อายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.91 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 61 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 21.21 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.42 และ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสมาชิกอยู่ในครัวเรือน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ใน หมู่บ้าน 51 ปี ขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.97 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานในโรงงานเบียร์คิดเป็นร้อยละ 98.48 สมาชิก ในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างทำงานในโรงงานเบียร์คิดเป็นร้อยละ 15.15

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ รายได้ และพื้นที่ทำการเกษตร

อาชีพ รายได้ และพื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน (คน) (n=132)	ร้อยละ
อาชีพก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์		
เกษตรกรรม	100	75.76
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	14	10.60
กรรมกร/รับจ้าง	18	13.64
อาชีพหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	5.30
เกษตรกรรม	68	51.51
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	30	22.73
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	0.76
กรรมกร/รับจ้าง	26	19.70
รายได้ก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ (รายได้ต่อปี)		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	39	29.54
50,001-75,000 บาท	21	15.91
75,001-100,000 บาท	22	16.67
100,001-125,000 บาท	17	12.88
125,001-150,000 บาท	4	3.03
150,001 บาท ขึ้นไป	29	21.97
รายได้เฉลี่ย = 92,657.89 บาท		
รายได้ภายหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์(รายได้ต่อปี)		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	37	28.03
50,001-75,000 บาท	17	12.88
75,001-100,000 บาท	19	14.39
100,001-125,000 บาท	22	16.67
125,001-150,000 บาท	2	1.52
150,001 บาท ขึ้นไป	35	26.51
รายได้เฉลี่ย = 101,434.21 บาท		

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ รายได้ และพื้นที่ทำการเกษตร (ต่อ)

อาชีพ รายได้ และพื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน (คน) (n=132)	ร้อยละ
พื้นที่ทำการเกษตรก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์		
ไม่มี	43	32.57
1-25 ไร่	24	18.18
26-50 ไร่	30	22.73
51-75 ไร่	21	15.91
76-100 ไร่	12	9.09
101 ไร่ขึ้นไป	2	1.52
พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย = 32.26 ไร่		
พื้นที่ทำการเกษตรภายหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์		
ไม่มี	64	48.48
1-25 ไร่	17	12.88
26-50 ไร่	28	21.21
51-75 ไร่	19	14.39
76-100 ไร่	2	1.52
101 ไร่ขึ้นไป	2	1.52
พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย = 21.84 ไร่		

จากตาราง 2 พบว่าก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 75.76 รองลงมาประกอบอาชีพกรรมกร/รับจ้างคิดเป็นร้อยละ 13.64 ภายหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 51.51 รองลงมา คือค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 22.73 รายได้ก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 29.54 รองลงมาคือมากกว่า 150,001 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 21.97 ภายหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 28.03 รองลงมามากกว่า 150,001 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 26.5 พื้นที่ทำการเกษตรก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินคิดเป็นร้อยละ 32.57 รองลงมา มีพื้นที่ดินอยู่ระหว่าง 26-50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.73 พื้นที่ทำการเกษตรหลังจากมีการจัดตั้ง

โรงงานเบียร์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาไม่มีพื้นที่อยู่ระหว่าง 26-50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.21

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาการการเจ็บป่วย และสิ่งรำคาญ

อาการการเจ็บป่วย และสิ่งรำคาญ	จำนวน (คน) (n=132)	ร้อยละ
การเจ็บป่วยก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มี	53	40.15
โรคระบบทางเดินหายใจ	12	20.69
โรคระบบกล้ามเนื้อและ โครงสร้าง	29	50.00
โรคระบบประสาท	1	1.72
โรคผิวหนัง	3	5.17
อื่น ๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันสูง	13	22.42
ไม่มี	79	59.85
การเจ็บป่วยภายหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มี	59	44.70
โรคระบบทางเดินหายใจ	13	20.97
โรคระบบกล้ามเนื้อและ โครงสร้าง	31	50.00
โรคระบบประสาท	1	1.61
โรคผิวหนัง	2	3.23
อื่น ๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันสูง	15	24.19
ไม่มี	73	55.30
สิ่งรำคาญก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มี	132	100.00
สิ่งรำคาญภายหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มี	66	50.00
กลิ่นเหม็น	50	44.25
เสียงดัง	23	20.35
ฝุ่น	35	30.97
อื่น ๆ เช่น น้ำเสีย	5	4.43
ไม่มี	66	50.00

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ มีการเจ็บป่วยคิดเป็นร้อยละ 40.15 ผู้ที่เจ็บป่วยเจ็บป่วยด้วยโรคระบบกล้ามเนื้อและโครงสร้างคิดเป็นร้อยละ 50.00 ภายหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์ กลุ่มตัวอย่างมีการเจ็บป่วยคิดเป็นร้อยละ 44.70 เจ็บป่วยด้วยโรคระบบกล้ามเนื้อและโครงสร้างคิดเป็นร้อยละ 50.00 ก่อนมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์พบว่าไม่มีสิ่งรบกวนคิดเป็นร้อยละ 100 ภายหลังมีการจัดตั้งโรงงานเบียร์มีสิ่งรบกวนคิดเป็นร้อยละ 50.00 สิ่งที่มีราคาแพงที่สุดคือกลิ่นเหม็นคิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมาคือฝุ่นและเสียงดังคิดเป็นร้อยละ 30.97 และ 20.35 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านเศรษฐกิจ (n=132)

	ข้อมูลด้านบวก						ข้อมูลด้านลบ						
	ใช่			ไม่แน่ใจ			ใช่			ไม่แน่ใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านเศรษฐกิจ													
1.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีงานมากขึ้น	59	44.70	69	52.27	4	3.03	-	-	-	-	-	-	-
2.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ท่านมีรายได้เลี้ยงครอบครัวมากขึ้น	68	51.51	56	42.42	8	6.06	-	-	-	-	-	-	-
3.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเงินเพียงพอสำหรับการรักษาสุขภาพมากขึ้น	63	47.73	61	46.21	8	6.06	-	-	-	-	-	-	-
4.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาของบุตรมากขึ้น	47	35.61	78	59.09	7	5.30	-	-	-	-	-	-	-
5.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเงินเพียงพอสำหรับการทำบุญทำทานมากขึ้น	59	44.70	68	51.51	5	3.79	-	-	-	-	-	-	-
6.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเงินเพียงพอสำหรับการเก็บออม/ฝากธนาคารมากขึ้น	40	30.30	84	63.64	8	6.06	-	-	-	-	-	-	-

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านเศรษฐกิจ (n=132) (ต่อ)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านเศรษฐกิจ	ข้อมูลด้านบวก				ข้อมูลด้านลบ				
	ใช่		ไม่แน่ใจ		ใช่		ไม่แน่ใจ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
7.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเงินเพียงพอ สำหรับซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกมากมาย	59	44.70	71	53.79	2	1.51	-	-	
8.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ผู้คนมีงานทำและมีรายได้มากขึ้น	75	56.82	49	37.12	8	6.06	-	-	
9.การมีโรงงานเบียร์ในหมู่บ้านทำให้สินค้าในหมู่บ้านมีราคาแพงขึ้น	-	-	-	-	57	43.18	71	53.79	
								4	3.03

จากตาราง 4 ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านเศรษฐกิจด้านบวก พบว่าการมีโรงงานเบียร์ทำให้ผู้คนมีงานทำและมีรายได้มากขึ้น ร้อยละ 56.82 รองลงมาคือ มีรายได้เพียงพอครบถ้วนและมีเงินเพียงพอสำหรับการรักษาสุขภาพมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 51.51 และ 47.73 ตามลำดับ ผลกระทบสุขภาพด้านลบ พบว่าการมีโรงงานเบียร์ทำให้สินค้าในหมู่บ้านมีราคาแพงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 43.18

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพต้านสังคม (n=132)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ ด้านสังคม	ข้อมูลด้านบวก						ข้อมูลด้านลบ					
	ใช่			ไม่ใช่			ใช่			ไม่ใช่		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีผู้คนเข้ามาอาศัยในชุมชนมากขึ้น	90	68.18	35	26.51	7	5.30	-	-	-	-	-	-
2.การมีโรงงานเบียร์ทำให้รู้จักคนในชุมชนมากขึ้น	92	69.70	28	21.21	12	9.09	-	-	-	-	-	-
3.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเรื่องทะเลาะวิวาทกันในพื้นที่ ชุมชนหรือคนในชุมชนมากขึ้น	-	-	-	-	-	-	42	31.82	64	48.48	26	19.70
4.การมีโรงงานเบียร์ทำให้หมู่บ้านมีการพัฒนามากขึ้น	84	63.64	30	22.73	18	13.63	-	-	-	-	-	-
5.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ความปลอดภัยในชุมชน น้อยลง	-	-	-	-	-	-	63	47.73	56	42.42	13	9.85
6.การมีโรงงานเบียร์ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีเวลา อยู่พร้อมหน้ากันน้อยลง	-	-	-	-	-	-	43	32.58	66	50.00	23	17.42
7.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเวลาพักผ่อน หย่อนใจ	-	-	-	-	-	-	42	31.82	64	48.48	26	19.70
8.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ลูกหลานมีโอกาสเรียนรู้อะไร ประกอบอาชีพจากผู้อาวุโสได้น้อยลง	-	-	-	-	-	-	47	35.61	57	43.18	28	21.21

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านสังคม (n=132) (ต่อ)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านสังคม	ข้อมูลด้านบวก				ข้อมูลด้านลบ			
	ใช่		ไม่แน่ใจ		ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
9.การมีโรงงานเบียร์ทำให้บุตรหลานมีโอกาสศึกษาต่อสูงขึ้น	56	42.42	49	37.12	27	20.46	-	-
10.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเวลาที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาให้แก่คนในครอบครัวน้อยลง	-	-	-	-	-	-	38	28.79
11.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีการลักขโมยเกิดขึ้นในชุมชนของมากขึ้น	-	-	-	-	-	-	26	19.70
12.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีอาชญากรรมเพิ่มขึ้นในชุมชน	-	-	-	-	-	-	19	14.39
13.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ชุมชนท่านมีการมีส่วนร่วมของวัยรุ่นมากขึ้น	-	-	-	-	-	-	42	31.82
14. การมีโรงงานเบียร์ทำให้ชุมชนมีการเที่ยวเตร่หรือใช้บริการทางเพศมากขึ้น	-	-	-	-	-	-	36	27.27
	-	-	-	-	-	-	66	50.00
	-	-	-	-	-	-	30	22.73

จากตาราง 5 ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านสังคม ด้านบวก พบว่าการมีโรงงานเบียร์ทำให้ท่านรู้จักคนในชุมชนมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 69.70 รองลงมา คือผู้คนเข้ามาอาศัยในชุมชนมากขึ้นและหมู่บ้านมีการพัฒนามากขึ้นร้อยละ 68.18 และ 63.64 ตามลำดับ ผลกระทบสุขภาพด้านลบ พบว่าการมีโรงงานเบียร์

ทำให้ความปลอดภัยในชุมชนน้อยลงคิดเป็นร้อยละ 47.73 รองลงมาคือบุตรหลานมีโรคทางสติปัญญาหรือผู้สูงอายุได้น้อยลงและทำให้สมาชิกในครอบครัวมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากันน้อยลงร้อยละ 35.61 และ 32.58 ตามลำดับ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (n=132)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ	ข้อมูลด้านบวก						ข้อมูลด้านลบ					
	ใช่			ไม่แน่ใจ			ใช่			ไม่แน่ใจ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีโรงงานเบียร์ทำให้ปริมาณน้ำอบขาดที่ ท่านใช้มีปริมาณลดลง	-	-	-	-	48	36.36	71	53.79	13	9.85	-	-
2. การมีโรงงานเบียร์ทำให้อากาศในชุมชนมีกลิ่น เหม็นจากของเสียหรือกากวัตถุดิบที่เกิดจากการ ผลิตเบียร์	-	-	-	-	54	40.91	71	53.79	7	5.30	-	-
3. การมีโรงงานเบียร์ทำให้แม่น้ำในชุมชนสกปรก มีการปนเปื้อนของน้ำทิ้งที่ปล่อยออกมาจาก โรงงานเบียร์	-	-	-	-	55	41.67	57	43.18	20	15.15	-	-
4. การมีโรงงานเบียร์ทำให้จำนวนสัตว์น้ำในแม่น้ำ ลำคลองลดลง	-	-	-	-	70	53.03	38	28.79	24	18.18	-	-

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (n=132) (ต่อ)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ	ข้อมูลด้านบวก						ข้อมูลด้านลบ					
	ใช่			ไม่แน่ใจ			ไม่ใช่			ไม่แน่ใจ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มียานพาหนะในชุมชนเพิ่มขึ้น	87	65.91	27	20.45	18	13.63	-	-	-	-	-	-
6.การมีโรงงานเบียร์ทำให้เกิดอุบัติเหตุมากขึ้น	-	-	-	-	-	-	68	51.51	47	35.61	17	12.88
7.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีสิ่งก่อสร้างในชุมชนเพิ่มขึ้น	79	59.85	35	26.51	18	13.64	-	-	-	-	-	43
8.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีฝุ่นละอองมากขึ้น	-	-	-	-	-	-	57	43.18	42	31.82	33	25.00
9.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ชุมชนมีเสียงดังเพิ่มขึ้น	-	-	-	-	-	-	53	40.15	61	46.21	18	13.64
10.การมีโรงงานเบียร์ทำให้เกิดการแออัดในการพักอาศัยมากขึ้น	-	-	-	-	-	-	53	40.15	59	44.70	20	15.15
11.การมีโรงงานเบียร์ทำให้พื้นที่ที่ใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจในหมู่บ้านลดน้อยลง	-	-	-	-	-	-	30	22.73	66	50.00	36	27.27

จากตาราง 6 ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านบวก พบว่าการมีโรงงานเบียร์ทำให้มียานพาหนะในชุมชนเพิ่มขึ้นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.91 รองลงมาคือมีสิ่งก่อสร้างในชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.85 ผลกระทบสุขภาพด้านลบ พบว่าการมีโรงงานเบียร์ทำให้จำนวนสัตว์น้ำในแม่น้ำลำคลองลดลงคิดเป็นร้อยละ 53.03 รองลงมาคือทำให้เกิดอุบัติเหตุมากขึ้นและมีฝุ่นละอองมากขึ้นร้อยละ 51.51 และ 43.18 ตามลำดับ

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ (n=132)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ	ข้อมูลด้านบวก				ข้อมูลด้านลบ					
	ใช้		ไม่สนใจ		ใช้		ไม่สนใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเวลาในการออกกำลังกาย	-	-	-	-	20	15.15	79	59.85	33	25.00
2.การมีโรงงานเบียร์ทำให้สูบบุหรี่เพื่อคลายเครียดมากขึ้น	-	-	-	-	16	12.12	81	61.36	35	26.52
3.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ดื่มสุรา เบียร์ มากขึ้น	-	-	-	-	26	19.69	76	57.58	30	22.73
4.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีการใช้สารเสพติดมากขึ้น	-	-	-	-	16	12.12	78	59.09	38	28.79
5.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ใช้ยานอนหลับมากขึ้น	-	-	-	-	18	13.64	81	61.36	33	25.00
6.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีการใช้เครื่องดื่มบำรุงกำลังเพิ่มมากขึ้น	-	-	-	-	30	22.73	67	50.76	35	26.51

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ (n=132) (ต่อ)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ	ข้อมูลด้านบวก						ข้อมูลด้านลบ					
	ใช่			ไม่ใช่			ใช่			ไม่ใช่		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีการเที่ยวกลางคืนมากขึ้น	-	-	-	-	18	13.64	82	62.12	32	24.24	-	-
8.การมีโรงงานเบียร์ทำให้นอนดึกมากขึ้น	-	-	-	-	21	15.91	75	56.82	36	27.27	-	-
9.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีการบริโภคอาหารที่ปรุงสำเร็จหรืออาหารจานด่วนมากขึ้น	-	-	-	-	33	25.00	66	50.00	33	25.00	-	-
10.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีการรับประทานอาหารไม่เป็นเวลามากขึ้น	-	-	-	-	26	19.70	68	51.51	38	28.79	-	-
11.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเวลาดูแลบุตรหลานหรืออาหารที่เหมาะสมตามวัยน้อยลง	-	-	-	-	27	20.45	62	46.97	43	32.58	-	-
12.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเวลาในการดูแลสุขภาพของตนเองน้อยลง	-	-	-	-	30	22.73	70	53.03	32	24.24	-	-

จากตาราง 7 ผลกระทบที่มีผลต่อสุขภาพด้านพฤติกรรมการดูแลสุขภาพด้านลบ พบว่าการมีโรงงานเบียร์ทำให้มีการบริโภคอาหารจานด่วนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือมีการใช้เครื่องดื่มบำรุงกำลังมากขึ้นและมีเวลาในการดูแลสุขภาพของตนเองน้อยลงคิดเป็นร้อยละ 22.73

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านบริการสุขภาพ (n=132)

	ข้อมูลด้านบวก				ข้อมูลด้านลบ					
	ใช่		ไม่แน่ใจ		ใช่		ไม่แน่ใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเวลาในการใช้บริการตรวจสุขภาพจากสถานบริการด้านสุขภาพเมื่อเจ็บป่วยน้อยลง	-	-	-	-	32	24.24	83	62.88	17	12.88
2.การมีโรงงานเบียร์ทำให้สถานบริการสุขภาพที่มีอยู่ให้บริการได้น้อยลงเนื่องจากมีคนเพิ่มขึ้นในชุมชน	-	-	-	-	33	25.00	79	59.85	20	15.15
3.การมีโรงงานเบียร์ ทำให้คุณภาพการให้บริการด้านสุขภาพลดลง	-	-	-	-	33	25.00	75	56.82	24	18.18
4.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีบริการด้านส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเพิ่มขึ้น	73	55.30	49	37.12	10	7.58	-	-	-	-
5.การมีโรงงานเบียร์ทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้การดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น	85	64.39	42	31.82	5	3.79	-	-	-	-

จากตาราง 8 ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านบริการสุขภาพด้านบวกพบว่าการมีโรงงานเบียร์ทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้นมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64.39 รองลงมาคือมีบริการด้านส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.30 ผลกระทบสุขภาพด้านลบพบว่าการมีโรงงานเบียร์ทำให้สถานบริการด้านสุขภาพที่มีอยู่ให้บริการได้น้อยลงเนื่องจากมีคนเพิ่มขึ้นในชุมชนและคุณภาพการให้บริการด้านสุขภาพลดลงคิดเป็นร้อยละ 25.00 และรองลงมาคือการมีโรงงานเบียร์ทำให้มีเวลาในการใช้บริการตรวจสุขภาพจากสถานบริการด้านสุขภาพเมื่อเจ็บป่วยน้อยลงร้อยละ 24.24

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านชีวภาพและพันธุกรรม (n=132)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ ด้านชีวภาพและพันธุกรรม	ข้อมูลด้านบวก				ข้อมูลด้านลบ					
	ใช่		ไม่แน่ใจ		ใช่		ไม่แน่ใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1.การมีโรงงานเบียร์ทำให้ประชาชนที่อยู่รอบ ๆ โรงงานมีปัญหาก็บป่วยมากขึ้น	-	-	-	-	59	44.70	53	40.15	20	15.15
2.การมีโรงงานเบียร์ทำให้มีของเสียที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพมากขึ้น	-	-	-	-	60	45.46	54	40.91	18	13.63
3.การมีโรงงานเบียร์ ทำให้ผัก ผลไม้ และอาหารที่ ทานรับประทานมีการปนเปื้อนของสารเคมีที่เกิด จากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์มากขึ้น	-	-	-	-	15	11.36	63	47.73	54	40.91
4.การมีโรงงานเบียร์ทำให้บุตรหลานมีอาการเจริญ เติบโตหรือพัฒนาการช้ากว่าที่ควรจะเป็นมากขึ้น	-	-	-	-	12	9.09	64	48.49	56	42.42
5.การมีโรงงานเบียร์ทำให้คนในชุมชนมีการแท้ง บุตรเพิ่มขึ้น	-	-	-	-	7	5.30	64	48.49	61	46.21
6.การมีโรงงานเบียร์ทำให้คนในชุมชนของทำนมีมี อายุยืนยาวขึ้น	13	9.85	49	37.12	70	53.03	-	-	-	-

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลกระทบที่มีต่อสุขภาพด้านชีวภาพและพันธุกรรม (n=132) (ต่อ)

ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพ ด้านชีวภาพและพันธุกรรม	ข้อมูลด้านบวก				ข้อมูลด้านลบ			
	ใช่		ไม่แน่ใจ		ใช่		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.การมีโรงงานเบียร์มีผลต่อการดำเนินชีวิตของ กลุ่มตัวอย่างและครอบครัว	73	53.30	59	44.70	0	0.00	-	-

จากตาราง 9 ผลกระทบที่มีต่อสุขภาพและพันธุกรรมด้านลบ พบว่ากรณีโรงงานเบียร์ทำให้ของเสียที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.46 รองลงมาคือมีปัญหาการเจ็บป่วยมากขึ้นร้อยละ 44.70 และการมีโรงงานเบียร์มีผลต่อการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างและครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 53.30

2. ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบ้านแม่ลาด หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ลาด อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน ได้แก่ (1) กลุ่มผู้นำชุมชน คือ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และ พระสงฆ์ (2) กลุ่มเกษตรกร (3) กลุ่มแม่บ้าน (4) กลุ่มผู้สูงอายุ และ (5) กลุ่มเยาวชน ทั้งนี้เพื่อให้ ได้ความหลากหลายเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสุขภาพจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ ในประเด็นที่สำคัญ 6 ประเด็น คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ ด้านบริการสุขภาพ และด้านชีวภาพและพันธุกรรม ผลการสนทนากลุ่มมีดังนี้

ผลการสนทนากลุ่ม

1) ด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบทางด้านสุขภาพของประชาชนจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ด้านเศรษฐกิจ ได้แยกการสนทนากลุ่มออกเป็น 3 ประเด็น โดยจะนำเสนอในภาพรวมที่ได้จากการสนทนากลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม รวมทั้งแจกแจงประเด็นในกรณีที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1.1) การมีโรงงานเบียร์ส่งผลให้ประชาชนมีงานทำพบว่า การจัดตั้งโรงงานเบียร์ในระยะแรก คือ ช่วงดำเนินการก่อสร้าง พ.ศ.2542-2544 ประชาชนในพื้นที่บ้านแม่ลาดได้ทำงานในโรงงานเบียร์เป็นจำนวนมาก แต่ทำในบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ส่วนใหญ่เป็นแรงงานรับจ้าง ซึ่งเมื่อบริษัทรับเหมาเหล่านี้เสร็จงานก็เลิกจ้างทำให้คนงานเหล่านี้ไม่ได้ทำงานต่อ บางส่วนก็กลับเข้าทำงานในภาคเกษตรกรรมเหมือนเดิม บางส่วนก็ไปทำงานต่างจังหวัด มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ประมาณ 20 คน ที่ได้ทำงานในโรงงาน แต่เป็นแรงงานรับจ้าง ค่าแรงราคาถูก มีเพียง 2-3 คน ที่ได้ทำงานในสำนักงาน นอกจากนี้ก่อนจะตั้งโรงงานเจ้าของโรงงานเบียร์บอกจะให้ประชาชนในพื้นที่มีงานทำ แต่เมื่อสมัครงานจึงปรากฏว่าไม่รับให้ทำงานทำให้ชาวบ้านรู้สึกเสียใจกับการกระทำดังกล่าว เพราะว่าชาวบ้านในบ้านแม่ลาดขายที่ให้กับทางโรงงานเบียร์เพื่อหวังที่จะฝากให้ลูกหลานเข้าทำงานในโรงงาน

ในบางช่วงทางโรงงานเบียร์ได้มีการจ้างเหมาคนงานในหมู่บ้านเพื่อให้ไปตัดหญ้า ตัดต้นไม้ในโรงงาน แต่ไม่ได้จ้างทุกวัน ชาวบ้านจะได้ทำงานเป็นครั้งคราวเท่านั้น จากการที่โรงงานเบียร์ได้ซื้อที่ดินไว้ในครอบครอง ประมาณ 6,170 ไร่ แต่ทางโรงงานเบียร์ใช้พื้นที่ในการก่อสร้างโรงงานเพียงประมาณ 1,600 ไร่ ทำให้มีพื้นที่ที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อีกจำนวนมาก ทางโรงงานเบียร์

เลขหมู่..... ๑๑๑๗ e-๒

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จึงแบ่งให้ ชาวบ้านเช่าในราคาถูก ประมาณไร่ละ 300 บาทต่อ 1 ปี เพื่อใช้ทำนา จึงทำให้ชาวบ้านเข้าไปเช่าพื้นที่ของโรงงานเบียร์เพื่อทำนาจำนวนหลายราย แต่บางรายก็เช่าได้ไม่นานเพราะทางโรงงานเบียร์มีโครงการเตรียมขยายพื้นที่ก่อสร้างโรงงานเพิ่มเติม ทำให้ชาวบ้านต้องหยุดทำนาในพื้นที่ดังกล่าว

สำหรับชาวบ้านบางส่วนก็อยู่ในภาวะว่างงาน คือครอบครัวของตนเองได้ขายที่ให้กับทางโรงงานเบียร์ไปทั้งหมดทำให้ตนเองไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร ลูกหลานที่เคยทำงานในพื้นที่ก็ต้องไปทำงานต่างจังหวัด

1.2) การมีโรงงานเบียร์ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชุมชน พบว่า การมีโรงงานเบียร์ส่งผลให้เศรษฐกิจดีขึ้น ทำให้ชาวบ้านมีงานทำ มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านมากขึ้น ชาวบ้านมีกินมีใช้เนื่องจากชาวบ้านในบ้านแม่ลาดประมาณร้อยละ 50 ได้ขายที่ดินให้กับทางโรงงานเบียร์จึงทำให้มีเงินในการใช้จ่าย บางส่วนก็นำเงินที่ได้จากการขายที่ไปลงทุนประกอบธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขายซื้อของเก่า ซื้ออาคารพาณิชย์ ทำหอพักให้คนงานเช่า เป็นต้น แต่บางครอบครัวได้ใช้เงินดังกล่าวหมดแล้วเนื่องจากต้องนำเงินที่ได้ไปใช้หนี้และแบ่งให้ลูก ๆ ตนเองจึงต้องกลับมาทำงานรับจ้างทั่วไป หลายครอบครัวเช่าที่นาของทางโรงงานเบียร์เพิ่มจึงทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เป็นผลทำให้มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านมากขึ้น และยังพบว่าชาวบ้านได้มีการก่อสร้างและต่อเติมบ้านเรือนหลายหลัง ซื้อมอเตอร์ไซด์ รถมอเตอร์ไซด์ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ด้านการค้าขายในบ้านแม่ลาดยังมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนักเพราะพื้นที่ของบ้านแม่ลาดอยู่ติดกับตลาดบ้านโค้งวิไล จึงทำให้ชาวบ้านในหมู่บ้านไปซื้อข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ในตลาดมากกว่าที่จะซื้อในหมู่บ้านของตนเอง จากการสนทนากลุ่มเยาวชนพบว่าพ่อแม่มีเงินให้ลูกหลานไปรับประทานขนมมากขึ้นกว่าเดิ และขอเงินนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายประจำวันได้ง่ายกว่าเมื่อก่อนมาก

1.3) การมีโรงงานเบียร์ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและผลผลิตทางการเกษตร พบว่า การมีโรงงานเบียร์ในช่วงระยะแรกๆ มีชาวบ้านเข้าไปทำงานก่อสร้างในโรงงานทำให้แรงงานในภาคเกษตรกรรมลดน้อยลงและเมื่อเลิกจ้างจึงทำให้ประชาชนกลับเข้าสู่ภาคเกษตรกรรมเหมือนเดิมส่งผลให้ผลผลิตมีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่ในส่วนของชาวบ้านที่เช่าพื้นที่ของโรงงานเบียร์ พบว่าได้ผลผลิตน้อยลงเนื่องจากชาวบ้านที่ทำนาใช้น้ำที่ปล่อยมาจากโรงงานเบียร์ ภายหลังชาวบ้านได้หยุดใช้น้ำจากทางโรงงาน กลับมาใช้น้ำบ่อบาดาลจึงทำให้ผลผลิตดีขึ้น ชาวบ้านบางรายพบว่าโรงงานเบียร์ได้ปล่อยน้ำทิ้งระบายเข้าสู่ตนเองที่เช่ากับทางโรงงานจึงทำให้สีของน้ำในทุ่งนาเปลี่ยนไปและผลผลิตที่ได้ต่ำลง ชาวนาต้องใช้วิธีการปิดกั้นไม่ให้น้ำไหลเข้าสู่ที่นาของตนเอง นอกจากนี้ชาวนาที่เช่าที่ของโรงงานเบียร์บางส่วนจะต้องหยุดทำนา เพราะทางโรงงานมีแผนที่จะขยายพื้นที่ก่อสร้างโรงงานมายังพื้นที่นาบางส่วนทำให้ชาวนาในพื้นที่นั้นต้องหยุดทำนา และในกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโคขุน

พบว่าทางกลุ่มไม่มีพื้นที่ที่ใช้ในการเลี้ยงวัวเพราะพื้นที่ที่เคยใช้เลี้ยงวัวกลายเป็นของทางโรงงาน และพื้นที่ที่เหลืออยู่ก็มีไม่เพียงพอ

2) ด้านสังคม

ผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ทางด้านสังคม ได้แบ่งการสนทนาออกเป็น 5 ประเด็นคือ

2.1) การร่วมทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์หรือประเพณีต่าง ๆ ที่มีในชุมชนพบว่า ปัจจุบันการร่วมทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่มีในหมู่บ้านมีชาวบ้านมาร่วมทำกิจกรรมน้อยลง อาทิ การพัฒนาหมู่บ้าน การประชุมต่าง ๆ ฯลฯ และการเรียกประชุมชาวบ้านแต่ละครั้งต้องเรียกประชุมช่วงเวลาที่ชาวบ้านว่างจากงานจริง ๆ จึงจะมีคนเข้าร่วมประชุม นอกจากนี้ชาวบ้านที่ไปทำบุญที่วัดมีจำนวนลดลงกว่าเดิมยกเว้นในช่วงวันทำบุญใหญ่ เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น ในหมู่บ้านมีประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ คือ ประเพณียอกธง ซึ่งจะจัดในช่วงประเพณีวันสงกรานต์ โดยที่ชาวบ้านแต่ละครอบครัวจะทำธงมาปักไว้ที่หน้าบ้านของตน ตั้งแต่เริ่มวันสงกรานต์ คือวันที่ 13 เมษายน และเมื่อถึงวันสุดท้ายของประเพณีสงกรานต์ในหมู่บ้านชาวบ้านทุกหลังคาเรือนก็จะนำธงที่บ้านของตน ซึ่งประดับประดาด้วยธง ยาสีฟัน ผงซักฟอก ฯลฯ ไปที่วัดและเดินวนรอบโบสถ์ 3 รอบ และยกธงขึ้นที่วัดพร้อมกันเป็นที่ทราบกันว่าวันนี้เป็นวันสุดท้ายของงานประเพณีสงกรานต์ ซึ่งประเพณีนี้ชาวบ้านยังถือปฏิบัติกันเป็นประจำทุกปี เพราะช่วงนี้จะ เป็นวันหยุดหลายวัน ลูกหลานหรือคนที่ไม่ทำงานต่างจังหวัดก็จะกลับมาบ้าน จึงทำให้ประเพณียอกธงยังมีการสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

2.2) ปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในชุมชน พบว่าปัจจุบันในหมู่บ้านได้มีคนต่างถิ่นเข้ามา มากขึ้นจึงทำให้ชาวบ้านต้องคอยระวังหรือคอยเป็นหูเป็นตาให้กันและกันในหมู่บ้านได้มีการลักขโมยเกิดขึ้น ขโมยได้ลักขโมยเครื่องสูบน้ำที่อยู่ตามทุ่งนาของชาวบ้าน ขณะนี้ได้ถูกขโมยไปหลายตัวแล้ว จากการสันนิษฐานของกลุ่มผู้นำชุมชนกล่าวว่าขโมยน่าจะเป็นคนที่มาจากต่างถิ่นซึ่งในขณะนี้ชาวบ้านได้เพิ่มความระมัดระวังมากยิ่งขึ้น ปัญหาอาชญากรรมพบว่าในหมู่บ้านยังไม่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น ปัญหาเสพติดทางกลุ่มให้ความเห็นเป็นไปในทางเดียวกัน คือปัญหาเสพติดปัจจุบันได้เบาบางลงไปมาก เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการกำจัดผู้ค้าและผู้เสพอย่างเด็ดขาด จึงทำให้คนที่เคยเสพต้องหยุดเสพเพราะหาซื้อยาไม่ได้ ชาวบ้านให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า เมื่อช่วงที่โรงงานเบียร์กำลังก่อสร้าง ผู้เสพยาจะเป็นกรรมกรที่มาทำงานกับบริษัทรับเหมาก่อสร้างแต่เมื่อหมดช่วงก่อสร้างปัญหาเสพติดก็เบาบางลงไป ในปัจจุบันยังพบว่าวัยรุ่นในหมู่บ้านบางกลุ่มได้ออกไปเที่ยวมั่วสุมกันตามร้านอาหาร สถานบันเทิงที่มีอยู่ในตลาดโค้งวิไล จึงเป็นปัญหาสำหรับผู้ปกครอง

ในการดูแลบุตรหลานของตนเอง ปัญหาอุบัติเหตุ พบว่าภายในบ้านแม่ลาดเกิดอุบัติเหตุ น้อยมาก แต่อุบัติเหตุจะเกิดมากบริเวณหน้าโรงงานเบียร์ซึ่งมีรถยนต์วิ่งผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก และไม่มีสัญญาณไฟจราจรในบริเวณนั้น ปัญหาชุมชนแออัดพบว่าบ้านแม่ลาดอยู่ห่างจากทางเข้าโรงงาน ประมาณ 3 กิโลเมตรทำให้คนงานมาอาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านแม่ลาดน้อย จึงยังไม่มีปัญหาในเรื่องที่พักอาศัย

2.3) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชน พบว่า สิ่งก่อสร้างที่เกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่เป็นการปลูกสร้างและต่อเติมบ้านของชาวบ้านในพื้นที่ เนื่องจากชาวบ้านได้นำเงินจากการขายที่ดินให้กับทางโรงงานเบียร์ มาสร้างบ้าน และมีบางครอบครัวได้นำเงินไปซื้ออาคารพาณิชย์ที่สร้างใหม่ในตลาดและลงทุนสร้างหอพักเพื่อให้คนงานเช่าในตลาดโค้งวิไล การที่มีสิ่งก่อสร้างเพิ่มขึ้นในชุมชนมาก ๆ ชาวบ้านมีความเชื่อว่าชุมชนมีการพัฒนาขึ้น สถานบันเทิง ร้านอาหาร ในบ้านแม่ลาดไม่มีการเพิ่มขึ้น แต่จะเพิ่มขึ้นที่บ้านโค้งวิไลซึ่งอยู่ติดกับบ้านแม่ลาด กลุ่มเยาวชนต่างให้ความเห็นว่าตนเองรู้สึกยินดีเพราะทำให้ตนเองไม่ต้องไปเที่ยวไกลถึงตัวอำเภอ เรื่องอาหารก็สะดวกขึ้นกว่าเดิมเนื่องจากซื้อหาได้ง่ายขึ้น แต่กลุ่มแม่บ้านให้ความเห็นว่าผู้ประกอบการรู้สึกลำบากใจเพราะต้องคอยดูแลบุตรหลานของตนเองอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นในเรื่องการเที่ยวเตร่ การใช้เงินเพราะมีการใช้จ่ายเงินมากขึ้น ในชุมชนบ้านแม่ลาดมีคนงานต่างถิ่นน้อย แต่ชาวบ้านก็ต้องระมัดระวังเนื่องจากบ้านแม่ลาดอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชนจึงมีคนแปลกหน้าเข้ามาในพื้นที่เป็นจำนวนมาก

2.4) วิธีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน พบว่าชาวบ้านในบ้านแม่ลาดยังคงมีการช่วยเหลือแบ่งปันและเอื้ออารีต่อกันเหมือนเดิม อาทิเช่น การช่วยเหลือคนชราที่อยู่ในหมู่บ้านที่ไม่มีลูกหลานดูแล โดยชาวบ้านจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปดูแลทุกวัน การช่วยเหลือแบ่งปันในหมู่บ้านระหว่าง ครอบครัวยังคงเหมือนเดิมมีการแบ่งปันอาหารซึ่งกันและกัน การให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนของชาวบ้านมีน้อยลง เมื่อผู้นำชุมชนเรียกประชุมหรือรวมตัวเพื่อพัฒนาหมู่บ้านจะมีชาวบ้านมาร่วมทำกิจกรรมน้อยกว่าเดิมมาก อาจเป็นเพราะไม่มีเวลามาร่วมงาน ต้องทำงานของตนเองให้แล้วเสร็จก่อนจึงทำให้การนัดประชุมแต่ละครั้งจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก การทำบุญตักบาตรพบว่าถ้าไม่ใช้การทำบุญใหญ่จะมีคนมาทำบุญกันน้อยกว่าเดิม แต่การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นยังคงมีอยู่ เช่น ประเพณียกรง ซึ่งจัดในช่วงวันสงกรานต์เกษตรกรให้ความเห็นว่า ปัจจุบันการลงแขกดำนาหรือเกี่ยวข้าวในบ้านแม่ลาดไม่มีแล้ว มีแต่การจ้างแรงงานจึงทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการทำนาเพิ่มขึ้นอีก และชาวบ้านบางส่วนที่ขายที่ดินให้กับทางโรงงานเบียร์ได้เลิกทำการเกษตร เปลี่ยนอาชีพไปทำงานรับจ้างทั่วไป และบางคนไม่ได้ทำงาน เนื่องจากไม่อยากจะกลับไปทำนาอีกเพราะเหนื่อย บางรายที่ยังมีที่ดินเหลืออยู่ก็ให้คนอื่นเช่าและเก็บค่าเช่ารายปี สภาพโดยทั่วไปในหมู่บ้านจึงพบคนอยู่บ้านกันมาก

2.5) สภาพการดำรงชีวิตครอบครัวของคนในชุมชน พบว่า สภาพโดยทั่วไปมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในครอบครัว เครือญาติมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหภายในครอบครัวยังเหมือนเคยปฏิบัติมา นอกจากนี้ผู้ปกครองเด็กให้ความสนใจในการที่จะส่งบุตรหลานของตนไปศึกษาต่อให้สูงขึ้นเพื่อจะได้ทำงานที่ดีขึ้นไม่ต้องลำบาก จึงเป็นผลทำให้ลูกหลานไม่มีโอกาสที่จะเรียนรู้การประกอบอาชีพจากพ่อแม่ และบางครอบครัวเมื่อบุตรหลานเรียนสูงขึ้นก็ไม่กลับมาประกอบอาชีพเดิมที่ครอบครัวตนเองทำอยู่ นอกจากนี้พบว่ากลุ่มแม่บ้านรู้สึกเป็นห่วงบุตรหลานในเรื่องสถานบันเทิงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันซึ่งทำให้วัยรุ่นมีการเที่ยวเตร่ ดื่มสุราและมั่วสุมกันมากขึ้น ซึ่งบิดามารดาไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง

3) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

3.1) การเปลี่ยนแปลงทางด้านน้ำดื่มน้ำใช้ จากการสนทนากลุ่ม ชาวบ้านให้ข้อมูลว่าขณะนี้ น้ำในลำคลองของหมู่บ้านเริ่มมีสีเขียวซึ่งเกิดจากกากเบียร์ที่ทางโรงงานนำมาใช้เลี้ยงปลาทางด้านหลังของโรงงาน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่โรงงานเช่าที่แยกออกมาจากโรงงาน ได้มีการระบายน้ำจากบ่อปลาผ่านมายังคลองสาธารณะของหมู่บ้านมีกลิ่นเหม็นทำให้ปลาในคลองเกิดการตายเป็นจำนวนมาก และชาวบ้านได้เข้าไปแจ้งกับทางบ่อปลาแล้วแต่ก็ยังไม่มีการกระทำดังกล่าวอยู่และจากการสนทนากลุ่มชาวบ้านให้ข้อมูลว่าน้ำทิ้งจากโรงงานที่ระบายออกมาบางช่วงเวลาไม่มีการบำบัดทำให้น้ำที่ปล่อยออกมาผ่านมายังลำคลองในหมู่บ้านและลงสู่บึงสาธารณะของหมู่บ้านมีเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่เศษ ซึ่งประชาชนได้นำพันธุ์ปลาปล่อยไว้จึงทำให้ปลาตายเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าเหตุการณ์นี้ส่วนใหญ่จะเกิดในช่วงที่มีเทศกาลประจำปีต่าง ๆ คือ ช่วงสงกรานต์หรือขึ้นปีใหม่ เพราะทางโรงงานเพิ่มกำลังผลิตทำให้ระบบบำบัดทำงานไม่ทัน นอกจากนี้กลุ่มโคขุนให้ข้อมูลว่าทางกลุ่มได้ห้ามไม่ให้สมาชิกนำวัวเข้าไปเลี้ยงในเขตพื้นที่โรงงาน เนื่องจากเกรงว่าวัวจะเกิดอันตรายจากการกินน้ำในบริเวณนั้น กลุ่มเกษตรกรให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าเกษตรกรที่เช่าที่นาของทางโรงงานเบียร์ เมื่อใช้น้ำที่ทางโรงงานปล่อยออกสู่แม่น้ำทำให้ข้าวมีผลผลิตต่ำกว่าเดิมมาก ต้องใช้น้ำจากบ่อบาดาลแต่การใช้บ่อบาดาล ชาวบ้านบางคนพบว่าบ่อบาดาลที่ใช้อยู่ บางบ่อน้ำสูบไม่ค่อยออกต้องเจาะบ่อลึกลงไปอีกเพื่อให้ได้น้ำในปริมาณที่เพียงพอกับความ ต้องการ

3.2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพอากาศ จากการสนทนากลุ่มว่าขณะนี้สภาพอากาศโดยทั่วไปในหมู่บ้านยังไม่มีเปลี่ยนแปลง มีแต่ฝุ่นละอองเท่านั้นที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากมียานพาหนะสัญจรไปมาในชุมชนเพิ่มขึ้น บริเวณท้ายหมู่บ้านได้รับกลิ่นจากกากวัตถุดิบจากการผลิตเบียร์บ้าง

แต่ไม่มาก เพราะหมู่บ้านแม่ลาดมีพื้นที่อยู่เหนือลมจึงทำให้ไม่ได้รับกลิ่นเหม็นดังกล่าว แต่หมู่บ้านที่อยู่ได้ลม เช่น บ้านเกาะแดง และบ้านใหม่เจริญราษฎร์ ได้รับกลิ่นและมีปัญหาอยู่ในขณะนี้ นอกจากนี้ทางโรงงานได้ขุดหลุมกว้างและนำกากวัตถุขี้มาเททิ้งและกลบฝังทิ้งไว้บริเวณพื้นที่ด้านหลังโรงงาน จึงส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชาวบ้านที่เข้าไปทำนาใกล้ ๆ บริเวณนั้น

3.3) การเปลี่ยนแปลงทางด้านเสียง พบว่าปัจจุบันไม่มีเสียงรบกวนที่เกิดจากโรงงาน แต่จะมีเสียงดังมาจากยานพาหนะสัญจรไปมาเพิ่มขึ้น สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านที่พักอาศัย พบว่าในหมู่บ้านแม่ลาดยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงมากนัก เพราะส่วนใหญ่คนงานจะพักอาศัยอยู่ที่บ้าน ไค้งวิไล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้โรงงานและมีความสะดวกในเรื่องการเดินทางอาหารการกินต่าง ๆ ทำให้เกิดการแออัดในที่พักอาศัย

3.4) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพดินและพื้นที่ทำการเกษตรพบว่าสภาพดินที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังคงเหมือนเดิม แต่พื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์ลดน้อยลง ชาวบ้านบางรายเช่าพื้นที่ของโรงงานสำหรับเพาะปลูก ซึ่งอาจจะมีปัญหาในอนาคตเพราะชาวบ้านไม่มีที่ทำกิน ในอนาคตถ้าโรงงานขยายพื้นที่ในการก่อสร้างจะทำให้ชาวบ้านไม่มีพื้นที่สำหรับเช่าทำนาได้ แต่ชาวบ้านบางคนให้ข้อมูลว่าตนเองได้เพิ่มกำลังการผลิตโดยการทำนาเพิ่มปีละ 3 ครั้ง ซึ่งจากเดิมที่เคยทำ 1-2 ครั้ง /ปี และผลที่ตามคือชาวบ้านมีการใช้ปุ๋ยและยาเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปีจึงอาจส่งผลกระทบต่อสภาพดินที่ใช้ทำนาในอนาคต เพราะสภาพดินอาจเกิดการเสื่อมโทรมได้ และผลผลิตที่ได้ก็ต่ำตามไปด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางด้านความอุดมสมบูรณ์ของพืชผล พบว่ายังไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพียงแต่มีปัญหาเป็นบางช่วงที่เกิดการรั่วไหลของน้ำทิ้งหรือการปล่อยน้ำจากบ่อปลาไหลเข้าสู่คลองสาธารณะของหมู่บ้านส่งผลให้สัตว์น้ำที่มีอยู่ตามลำคลองเกิดการตาย แต่ถ้ามีการปล่อยน้ำเหล่านี้มาตลอดอาจทำให้น้ำในคลองและบึงเกิดการเน่าเสียได้ในอนาคต ชาวบ้านจึงได้แจ้งให้ทางศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเข้ามาตรวจสอบน้ำทิ้งดังกล่าว

4) ด้านพฤติกรรมสุขภาพ

สำหรับผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ด้านพฤติกรรมสุขภาพ ได้แยกการสนทนาออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

4.1 พฤติกรรมการบริโภคของคนในชุมชนพบว่า การซื้ออาหารรับประทานมีความสะดวกมากเพราะปัจจุบันในหมู่บ้านมีรถขายของชำมาขายถึงหน้าบ้าน ซึ่งรถจะมีอาหารหลายประเภท เช่นกับข้าวต่าง ๆ ขนมหวาน ผักผลไม้ ฯลฯ ทำให้ไม่ต้องออกไปซื้อนอกบ้านจึงสะดวกและรถขายของชำจะมาตรงตามเวลาที่เคยมาขายเป็นประจำทุกวัน โดยส่วนมากแล้วถ้าตอนเช้ารีบเร่งที่จะออกไปทำงานชาวบ้านจึงไม่ค่อยทำอาหารรับประทานเอง ปัจจุบันมีร้านขายอาหารตามสั่ง และ

ขายกับข้าวสำเร็จรูปในตลาดมีหลายร้าน ทำให้ชาวบ้านเกิดความสะดวกสบายยิ่งขึ้นเพราะตลาดอยู่ไม่ไกลจากที่บ้าน หลังเลิกงานตอนเย็นมักจะซื้ออาหารกลับบ้าน เพราะไม่ต้องเสียเวลากลับมาทำอาหารรับประทานอีก สำหรับบางบ้านที่มีคนอยู่กันหลายคนจะนิยมทำอาหารรับประทานกันที่บ้านมากกว่าที่จะซื้อมาจากตลาดเพราะทำเองได้ปริมาณมากและราคาไม่แพง

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งบันเทิงตามร้านอาหารที่เกิดขึ้นในชุมชน พบว่าโดยทั่วไปแล้วบ้านแม่ลาดไม่มีแหล่งบันเทิงอยู่ในเขตพื้นที่ ทางกลุ่มรู้สึกวิตกกังวลกับสิ่งเหล่านี้ โดยเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเพราะปัจจุบันบุตรหลานของตนมีการออกไปเที่ยวและมั่วสุมกันตามสถานบันเทิงเหล่านี้บ่อยครั้งขึ้นทำให้กลับบ้านไม่ตรงเวลา และใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น วัยรุ่นบางกลุ่มอยู่ในช่วงกำลังเรียนและโรงเรียนมีพื้นที่อยู่ในตลาดโค้งวิถีทำให้เด็กกลับบ้านช้ากว่าปกติหลังเลิกเรียน เพราะได้มีการรวมกลุ่มกันอยู่ในตลาด

4.3 การเที่ยวหญิงบริการ หรือการใช้บริการทางเพศของคนในชุมชน พบว่าปัจจุบันร้านอาหารที่มีแหล่งบันเทิงบางร้านมีการแอบแฝงในการขายบริการทางเพศ ซึ่งร้านเหล่านี้ทำให้ผู้ชายที่ดื่มสุราส่วนใหญ่ที่ตั้งวงดื่มเหล้ากันอยู่ตามบ้านหลังจากนั้นจะพากันไปดื่มเหล้าต่อที่ร้านเหล่านี้ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นกับสิ่งฟุ่มเฟือยเหล่านี้ และกลายเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคเอดส์ในชุมชน พบว่าผู้ชายที่เที่ยวตามสถานที่เหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นคนต่างถิ่นที่มาทำงานที่โรงงานเบียร์และคนงานขับรถบรรทุก ผู้ชายในหมู่บ้านก็มีบ้างแต่ไม่มากนัก

4.4 การใช้สิ่งเสพติดของชาวบ้าน พบว่าปัจจุบันปัญหาเสพติดในหมู่บ้านลดลงมากจนเกือบจะไม่มี เนื่องจากรัฐบาลได้ควบคุมตรวจจับผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดทุกระดับอย่างเข้มงวด จึงทำให้ปัญหาเสพติดในหมู่บ้านเบาบางลงและหาซื้อยาเสพติดได้ยากเพราะราคาแพงมาก ซึ่งแตกต่างจากช่วงระหว่างกำลังก่อสร้างโรงงานเบียร์ มีคนงานจากนอกพื้นที่เข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก ทำให้มีคนงานเสพยาเสพติดกันมากในช่วงนั้น แต่เมื่อโรงงานเบียร์สร้างเสร็จคนงานรับจ้างก็น้อยลง ปัญหาเสพติดก็ลดน้อยลงไปด้วย และลดจำนวนลงมากจากการควบคุมกำกับของรัฐบาลในช่วงเวลาต่อมา

4.5 อุบัติเหตุที่เกิดในชุมชนพบว่าในบ้านแม่ลาดมีการเกิดอุบัติเหตุน้อยมาก แต่ก็พบอยู่บ้างเนื่องจากมีรถบรรทุกวิ่งผ่านไปมาในหมู่บ้านมากขึ้นทำให้ถนนทรุดโทรม เป็นสาเหตุทำให้รถที่วิ่งผ่านไปมาเกิดอุบัติเหตุ นอกจากนี้อุบัติเหตุส่วนใหญ่จะเกิดมากบริเวณหน้าโรงงานเบียร์ ซึ่งมีรถวิ่งผ่านไปมาเป็นจำนวนมากและไม่มีสัญญาณไฟจราจรในบริเวณนั้น ที่น่าเป็นห่วงมากเพราะว่าเมื่อชาวบ้านไปตลาดจะต้องใช้เส้นทางนั้นจึงเกรงว่าลูกหลานของตนจะได้รับอุบัติเหตุ

5) ด้านบริการสุขภาพ

ผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ทางด้านบริการสุขภาพได้แยกการสนทนาออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

5.1) การได้รับบริการตรวจสุขภาพและคำแนะนำทางด้านสุขภาพมีการให้บริการในเชิงรุกมากขึ้นทุกแห่ง ทำให้ประชาชนในบ้านแม่ลาดได้รับคำแนะนำทางด้านสุขภาพและการควบคุมป้องกันโรคที่อาจจะเกิดขึ้นกับตัวเองและสมาชิกในครอบครัวอย่างทั่วถึงและเป็นประโยชน์มากสำหรับการไปใช้บริการตรวจสุขภาพ พบว่าประชาชนไปรับการตรวจสุขภาพเมื่อรู้ว่าตนเองเจ็บป่วย ซึ่งในพื้นที่หมู่บ้านแม่ลาดมีสถานอนามัยตั้งอยู่ จึงทำให้ประชาชนมีความสะดวกยิ่งขึ้นในการใช้บริการ และการรับรู้ข่าวสารทางสุขภาพต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

5.2) ความเพียงพอของการให้บริการด้านสุขภาพ พบว่าปัจจุบันประชาชนในพื้นที่บ้านแม่ลาดมีการเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้สถานบริการด้านสุขภาพที่มีในพื้นที่ต้องเพิ่มภาระงานมากขึ้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ข้อมูลว่า ขณะนี้จำนวนคนไข้ที่ไปรับบริการที่สถานบริการมีจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม สังเกตจากยอดผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้นในแต่ละเดือน แต่ไม่เป็นปัญหาเพราะทางสถานบริการสามารถรองรับผู้มาใช้บริการได้จำนวนมากอยู่และจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการมีจำนวนเพียงพอ สามารถให้บริการได้ตามปกติและปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้สนับสนุนงานประมาณมาให้มีจำนวนเพียงพออยู่แล้ว แต่ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่จะไปแออัดกันที่โรงพยาบาลชุมชนมากกว่าแต่ก่อน เท่าที่ทราบไม่เป็นปัญหาสำหรับทางโรงพยาบาล เพราะแต่ละวันใช้เวลาไม่นานผู้ป่วยจึงได้รับการตรวจทุกคนและกลับบ้านเร็วขึ้น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ข้อมูลว่าปัจจุบันคนงานในโรงงานทุกคนมีประกันสังคม และสามารถไปใช้บริการที่โรงพยาบาลได้ ประกอบกับอำเภอคลองขลุงมีคนงานจากต่างพื้นที่เข้ามาอาศัยประกอบอาชีพเพิ่มจำนวนมากขึ้นทำให้ผู้ป่วยที่โรงพยาบาลเพิ่มขึ้นด้วย จึงส่งผลให้ทางโรงพยาบาลได้มีการพัฒนาระบบบริการต่าง ๆ ในโรงพยาบาลให้มีคุณภาพและบริการได้รวดเร็วขึ้นเพื่อปรับตัวรับมือกับผู้ป่วยที่นับวันจะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ

5.3) ความต้องการบริการสุขภาพเพิ่มเติม พบว่าชาวบ้านในบ้านแม่ลาดให้ความสนใจในการออกกำลังกายเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากกระทรวงสาธารณสุขได้รณรงค์ให้ชาวบ้านหันมาออกกำลังกาย ทำให้ชาวบ้านมีความต้องการสถานที่ในการทำกิจกรรมการออกกำลังกาย และอุปกรณ์ในการออกกำลังกายเพื่อชาวบ้านจะได้มารวมกลุ่มและพบปะกันหลังเลิกงาน นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนในหมู่บ้านได้ออกกำลังกาย

5.4) ความครอบคลุมของชาวบ้านของการได้รับบริการด้านสุขภาพ พบว่าปัจจุบันชาวบ้านในหมู่บ้านทุกคนมีหลักประกันสุขภาพเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ในทุกกลุ่มอายุ รวมถึงคนงานที่มาจากนอก

พื้นที่ เพราะทางโรงงานมีการทำบัตรประกันสังคมให้ ประชาชนทั่วไปมีก็ทำบัตรทอง 30 บาท การไปใช้บริการมีความสะดวกสบายไม่ต้องกังวลเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ปัจจุบันบ้านแม่ลาได้มีการคมนาคมสะดวกกว่าเดิมมากเพราะเส้นทางหลักในหมู่บ้านที่จะไปอำเภอเป็นถนนลาดยาง ทำให้การเดินทางมีความรวดเร็วจึงมีความสะดวกในการเดินทางไปโรงพยาบาลชุมชน

6) ด้านชีวภาพและพันธุกรรม

สำหรับผลกระทบทางสุขภาพของชาวบ้านจากอุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ ด้านชีวภาพและพันธุกรรม ได้แยกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

6.1) อุตสาหกรรมการผลิตเบียร์มีผลต่อพืชผัก ผลไม้ และอาหารที่รับประทาน พบว่าผักผลไม้ และอาหารที่รับประทานในปัจจุบันไม่มีการปนเปื้อนจากสิ่งที่เป็นอันตรายจากทางโรงงานเบียร์ ยังไม่พบชาวบ้านได้รับอันตราย แต่ชาวบ้านก็ระมัดระวังอยู่แล้วในเรื่องการเก็บพืชผักที่ได้มาจากทุ่งนา หรือพื้นที่แหล่งน้ำใกล้โรงงานเบียร์ จึงให้นำมาล้างทำความสะอาดก่อนรับประทานเสมอ เพราะเกรงว่าจะได้รับอันตรายจากสารเคมีจากยากำจัดศัตรูพืช หรือน้ำทิ้งที่ปล่อยออกมาจากโรงงานเบียร์ จากการสนทนากลุ่ม เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันชาวบ้านในบ้านแม่ลาฯ ยังไม่มีผู้ป่วยที่รับอันตรายจากการปนเปื้อนของสารเคมีในผัก และผลไม้ และอาหาร แต่ก็ได้ให้คำแนะนำแก่ชาวบ้านในเรื่องการล้างผักผลไม้ ที่เก็บมา ให้สะอาด โดยการล้างนาน ๆ หลายรอบ หรือแช่ด้วยด่างทับทิม และจากข่าวที่มีปลาตายตามแม่น้ำลำคลองในหมู่บ้านได้ห้ามไม่ให้ชาวบ้านรับประทานปลา เพราะไม่แน่ใจว่าจะมีสารเคมีที่เป็นอันตรายเจือปนอยู่

6.2) อุตสาหกรรมการผลิตเบียร์มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก พบว่าการมีโรงงานเบียร์ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย ทั้งการเจริญเติบโตและสภาพร่างกาย เพราะโรงงานเบียร์เพิ่งมาตั้งไม่นาน จึงยังไม่สามารถบอกได้ว่าการมีโรงงานเบียร์มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กในชุมชน สำหรับพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและพัฒนาการทางอารมณ์ พบว่าเด็กในหมู่บ้านไม่มีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเมื่อก่อนการตั้งโรงงานเบียร์และผลการเรียนก็เช่นกัน ชาวบ้านจึงมีความเชื่อว่าการมีโรงงานไม่ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการต่าง ๆ มากนัก

6.3) อุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ ส่งผลกระทบต่อการใช้สุขภาพดี หรือร่างกายที่แข็งแรงของคนในชุมชน พบว่าปัจจุบันชาวบ้านได้ให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายมากขึ้น ชาวบ้านส่วนใหญ่มีการออกกำลังกายมากขึ้นและเป็นประจำ ยกเว้นช่วงที่ต้องเก็บเกี่ยวผลผลิต หรือบางบ้านที่ทำงานในโรงงานแล้วเลิกงานค่ำ ด้านสภาพความเจ็บป่วยของประชาชนโดยทั่วไป เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ข้อมูลว่าผู้ป่วยที่มาใช้บริการที่สถานบริการมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยทั่วไปเป็นผู้ป่วยที่เคยมารักษาที่สถานบริการอยู่แล้ว

6.4) อุตสาหกรรมการผลิตเบียร์ ส่งผลต่อการเป็นโรคที่มีมาแต่กำเนิด พบว่าเด็กที่เกิดมาในปัจจุบันไม่เจ็บป่วยพิการหรือเกิดทางพันธุกรรม เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ข้อมูลว่ายังไม่พบเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่มีมาแต่กำเนิดในพื้นที่ แต่ทางสถานบริการได้ให้คำแนะนำเรื่องอาหารที่เหมาะสมแก่หญิงมีครรภ์ในพื้นที่ และการดูแลสุขภาพตนเองเพื่อให้บุตรที่เกิดมามีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved